

**Evidence summary:
Logopedische behandeling van personen met afasie**

Lotte Versteegde, Jenta Sluijmers, Inge Zoutenbier, Ingrid Singer en Ellen Gerrits (2016)^[1]

Deze Evidence Summary geeft een samenvatting van het wetenschappelijk bewijs over logopedische behandeling van personen met afasie.

Wat is afasie? Iemand met afasie heeft problemen met de taal. Mensen met afasie kunnen moeite hebben met praten, begrijpen van taal, lezen en schrijven. Ze kunnen daardoor problemen hebben met gesprekken voeren, boodschappen doen, televisie kijken, e-mailen, appen, bellen en skypen. Mensen met afasie hadden eerder een goede taalvaardigheid, maar raken die voor een deel kwijt.

Hoe vaak komt het voor? Ongeveer 30% van de mensen die een beroerte krijgt, krijgen ook afasie. In Nederland wonen ongeveer 30.000 mensen met afasie. Ieder jaar komen er ongeveer 9.600 mensen met afasie bij.

Wat is de oorzaak van afasie? Afasie ontstaat door een beschadiging van de hersenen. Dit komt meestal door een beroerte. Als iemand een beroerte krijgt, stroomt er even geen bloed meer door een deel van de hersenen. Daardoor ontstaat schade aan de hersenen. Iemand kan ook afasie krijgen door een hersentumor of een (auto-)ongeluk.

Wat zijn de gevolgen van afasie? Mensen met afasie kunnen niet goed zeggen of schrijven wat ze willen. Ook begrijpen ze niet altijd wat er gezegd wordt. Daarom is het moeilijk om gesprekken te voeren en contact met andere mensen te maken. Mensen met afasie kunnen hun werk soms niet meer doen. Door de problemen met het spreken en contact haken vrienden en familie soms af. Daardoor kan iemand met afasie erg eenzaam en somber worden.

Werkt de behandeling bij personen met afasie? Als iemand net afasie heeft gekregen, kunnen de problemen met de taal groot zijn. Na drie maanden zijn de problemen vaak wat verminderd, omdat de hersenen tijd hebben gehad om te herstellen. Als iemand langer dan drie maanden afasie heeft, dan is er nog steeds kans om verder te herstellen. Iemand gaat dan wel met steeds kleinere stapjes vooruit. Logopedisten behandelen mensen met afasie. Een logopedist helpt om de taalvaardigheid en communicatie te oefenen. Dit kan directe behandeling zijn van de persoon met afasie, en ook communicatietraining aan de partner, familieleden en vrienden. Daarnaast geeft de logopedist training en advies over de communicatie aan zorgprofessionals/therapeuten van de persoon met afasie. Ook wordt voorlichting gegeven aan de familie en vrienden over hoe ze om moeten gaan met de persoon met afasie.

Wetenschappers hebben dit ontdekt:

- Mensen met afasie die behandeld worden door een logopedist hebben minder problemen met de taal dan mensen die niet behandeld worden.
- De behandeling van afasie werkt pas als iemand de behandeling minimaal twee uur per week krijgt. Als iemand intensief behandeld wordt (4 tot 20 uur per week), is de kans op vooruitgang groter dan als iemand minder intensief behandeld wordt (1 tot 15 uur per week).
- Sommige mensen met afasie hebben problemen met de betekenis van woorden en zinnen. Hierbij werkt een behandeling die BOX wordt genoemd.
- Mensen met afasie die BOX hebben gevolgd gaan vooruit op het begrijpen van taal. Ook worden ze beter in het voeren van een gesprek.
- Sommige mensen met afasie hebben problemen met klanken van woorden en zinnen. Hierbij werkt een behandeling die FIKS wordt genoemd.

^[1] Versteegde, L., Sluijmers, J., Zoutenbier, I., Singer, I., & Gerrits, E. (2016). *Evidence summary: logopedische behandeling van personen met afasie*. Document voor NVLF van Lectoraat Logopedie Hogeschool Utrecht.

- Mensen met afasie die FIKS hebben gevolgd gaan vooruit op het uitspreken van klanken in woorden en zinnen.
- De Constraint Induced Aphasia Therapy (CIAT) is een therapie waarbij mensen met afasie in een groepje elkaar iets moeten uitleggen. Ze mogen dan alleen maar praten; tekenen of gebaren gebruiken mag niet. De problemen met de taal worden na deze behandeling minder. Ook de kwaliteit van leven wordt beter en het voeren van gesprekken wordt makkelijker.
- Logopedische behandeling kan ook bestaan uit het oefenen van woorden en zinnen waarbij iemand mag tekenen of gebaren mag gebruiken. De problemen met de taal worden na deze behandeling minder. Ook de kwaliteit van leven wordt beter en het voeren van gesprekken wordt makkelijker.
- Sommige mensen met afasie krijgen een behandeling die Melodic Intonation Therapy (MIT) heet. Tijdens deze behandeling wordt geoefend met taal door te zingen. MIT is bedoeld voor mensen die moeite hebben met spreken. Deze behandeling werkt. Mensen met afasie hebben hierdoor minder moeite met praten, woorden nazeggen en op een woord komen.